

PRESSMEDDELANDE nr 198/22

Luxemburg, den 8 december 2022

Domstolens dom i mål C-694/20 | Orde van Vlaamse Balies m.fl.

Bekämpning av aggressiv skatteplanering: Advokaters skyldighet att underrätta andra inblandade förmedlare är inte nödvändig och strider mot rätten till respekt för kommunikationen mellan en advokat och dennes klient

Samtliga andra förmedlare som är inblandade i sådan skatteplanering och den berörda skattebetalaren själv omfattas av denna rapporteringskyldighet, vilket säkerställer att skattemyndigheten blir informerad

I ett EU-direktiv¹ föreskrivs att samtliga förmedlare som deltar i potentiellt aggressiva gränsöverskridande skatteplaneringsarrangemang (arrangemang som kan leda till skatteflykt och skatteundandragande) är skyldiga att rapportera dessa arrangemang till behöriga skattemyndigheter. Denna skyldighet gäller för samtliga personer som deltar i att utforma, marknadsföra och anordna sådana arrangemang i att sköta genomförandet av dem. Denna skyldighet gäller även personer som tillhandahåller hjälp eller råd, och, när sådana inte förekommer, den berörda skattebetalaren själv. Varje medlemsstat kan dock undanta förmedlare från nämnda skyldighet om den skulle strida mot tystnadsplikten enligt nationell rätt. Om så är fallet, är förmedlarna skyldiga att utan dröjsmål underrätta eventuella andra förmedlare, eller den berörda skattebetalaren, om deras skyldighet att rapportera till behöriga myndigheter.

I det flamländska dekret varigenom direktivet införlivas föreskrivs således att i fall där en advokat som är inblandad i gränsöverskridande skatteplanering är bunden av tystnadsplikt, är denne skyldig att underrätta andra förmedlare om att han eller hon själv inte kan rapportera denna.

Två yrkessammanslutningar för advokater har vänt sig till Grondwettelijk Hof (Författningsdomstolen, Belgien). Enligt dessa sammanslutningar är det omöjligt för advokater att fullgöra skyldigheten att underrätta andra förmedlare utan att åsidosätta den tystnadsplikt som de är bundna av. Grondwettelijk Hof har vänt sig till EU-domstolen i denna fråga.

I den dom som meddelas idag erinrar EU-domstolen till att börja med om att artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna skyddar sekretessen för all kommunikation mellan enskilda personer och ger ett förstärkt skydd för kommunikation mellan advokater och deras klienter. Detta särskilda skydd för advokaters tystnadsplikt motiveras av att advokaterna anförtros en grundläggande uppgift i ett demokratiskt samhälle, nämligen att försvara enskilda rättssubjekt. Denna uppgift medför ett krav, vars betydelse erkänns i samtliga medlemsstater, på att varje rättssubjekt ska ha möjlighet att fritt vända sig till sin advokat. Tystnadsplikten omfattar även juridisk rådgivning, och detta gäller såväl

¹ Rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG (EUT L 64, 2011, s. 1), i dess lydelse enligt rådets direktiv (EU) 2018/822 av den 25 maj 2018 (EUT L 139, 2018, s. 1).

rådgivningens innehåll som det förhållandet att den har ägt rum. Följaktligen måste en advokats klienter, förutom i undantagsfall, anses ha berättigade förväntningar på att deras advokat inte utan deras samtycke kommer att lämna ut information om att de har konsulterat en advokat.

Den skyldighet som direktivet² ålägger förmedlande advokater som är bundna av tystnadsplikt att utan dröjsmål underrätta andra förmedlare om den rapporteringsskyldighet som åligger dem, medför dock att de andra förmedlarna får kännedom om den förmedlande advokatens identitet. De får även kännedom om den förmedlande advokatens bedömning att det aktuella arrangemanget är rapporteringspliktigt och om att denne har konsulterats i frågan. Denna **underrättelseskyldighet medför ett ingrepp i den rätt till respekt för kommunikationen mellan advokater och deras klienter som garanteras i artikel 7 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.** Eftersom andra förmedlare är skyldiga att informera den behöriga skattemyndigheten om advokatens identitet och om att denne har konsulterats, medför denna underrättelseskyldighet indirekt ett andra ingrepp i dessa yrkesmässiga privilegier.

EU-domstolen övergår därefter till att pröva frågan huruvida dessa ingrepp kan anses vara motiverade, särskilt huruvida de svarar mot mål av allmänintresse som erkänns av Europeiska unionen och huruvida de är nödvändiga för att uppnå dessa mål.

EU-domstolen erinrar om att den ändring av direktivet som infördes år 2018 ingår som en del av ett internationellt samarbete på skatteområdet för att bidra till att förebygga risken för skatteflykt och skatteundandragande, vilket utgör ett mål av allmänintresse som erkänns av unionen.

EU-domstolen anser emellertid att den underrättelseskyldighet som åligger en advokat som är bunden av tystnadsplikt inte är nödvändig för att uppnå detta mål. Samtliga förmedlare är nämligen skyldiga att förmedla nämnda information till de behöriga skattemyndigheterna. Ingen förmedlare kan med framgång göra gällande att denne inte kände till rapporteringsskyldigheterna, vilka tydligt anges i direktivet och vilka gäller för denne direkt och personligen.

Direktivet gör nämligen en förmedlande advokat till en person från vilken övriga förmedlare i princip inte kan förvänta sig något initiativ som kan befria dem från deras egna rapporteringsskyldigheter.

Att utomstående förmedlare som har underrättats om ett arrangemang ger skattemyndigheten information om den förmedlande advokatens identitet och om att denne har konsulterats förefaller inte heller vara något som är absolut nödvändigt för att uppnå direktivets mål. **Den rapporteringsskyldighet som åligger andra förmedlare som inte omfattas av tystnadsplikt och, i fall där sådana förmedlare inte förekommer, den skyldighet som åligger den berörda skattebetalaren, säkerställer, i princip, att skattemyndigheten informeras. Skattemyndigheten kan, efter att ha mottagit sådan information, begära ytterligare upplysningar direkt från den berörda skattebetalaren, som då kan vända sig till sin advokat för bistånd. Skattemyndigheten kan också själv utföra en kontroll av den berörda skattebetalarens skattemässiga situation.**

EU-domstolen finner således att den rapporteringsskyldighet som föreskrivs i direktivet inte är nödvändig och att den således utgör ett ingrepp i rätten till respekt för kommunikationen mellan en advokat och dennes klient.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

² Artikel 8ab.5 i direktiv 2011/16.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ (+352 4303 3127)

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Håll dig uppdaterad!

